

Szerkesztési iroda:

Főtér takarékpénztári épület 2-dik emelet, hová e lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kiadói hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdai irodája (főtér 8-ik szám, Ackermann-féle ház), hová e lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénz, kiadása körüli panaszok, hirdetések), bérmentesen intézendők.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPI LAP,

egyszersmind az aradi gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Megjelen: az ünnepnap utáni napot kivéve mindennap.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 14 ft — kr	Egész évre 16 ft — kr
Fél évre 7 „ — „	Fél évre 8 „ — „
Negyed évre 3 „ 50 „	Negyed évre 4 „ — „

Hirdetmények díja: 3 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésénél 6, és minden következőnél 3 ujkr. számítatik. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatásnál kedvezőbb feltételek mellett vétetnek föl. — Bélyegdíj külön 30 ujkr. — Magánvita 3 hasábos petit-sor 15 ujkr.

Társadalmi viszonyaink.

I.

(K.) Nekem az a meggyőződés, hogy közjogi viszonyainknak bekövetkezendő igen lényeges változával különösen a nemzetünk által kifejtendő, socialis erőttől fog függni, minővé alakul jövőnk; bátor homlokkal nézhetünk-e, mint tényezők, a világeseményekkel szemközt, vagy numerusként önelhatározás nélkül, mint eszközök, követni kénytelenítettünk a mozgalmak hullámain, míg azokban végkép elmerülünk.

Elismerem, hogy, mióta Ausztriával kapcsolatban élünk, nem volt oly multunk, mint minő jövőt szeretnénk elérni. Valami tökéletlenség volt állam-intézményeinkben, melyek mindig szűkebb és szűkebb korlátok közé szorítottak bennünket. Volt országos, de nem állami életünk. Törvényeink s e törvényekhez való szívós ragaszkodásunk megmentettek ugyan bennünket a külbefolyás olvasztó erejétől, de állami korlátoltságunk megakadályozta, hogy az ország határán túl mint tényezők ismertessünk, mint tényezők szerepeljünk.

A most tervbe vett közjogi változások e helyzetünket is megváltoztatják. A korlátok, melyek magunk házi körére szorítottak bennünket, le fognak ugyan dőlni, s nekünk alkalmunk s terünk lesz szavainkat kihatólag is hangoztatni; de nem, mint egyedül illetékes tényezők, hanem másoknak szinte illetékes társaságában. Bármiként okoskodjunk, azt kétségbe vonnunk nem lehet, hogy viszonyaink közt a jövőben oly versenyzésre leszünk épen a közjogi intézkedések következtében fölhíva, sőt egyenesen kényszerítve, melyben lételünk fog attól föltételeztetni, hogy ne csak, mint mérkőzések megálljunk mindenben, hanem hogy a vezérszerepet is nem törvényileg, hanem, mi ennél hatalmasabb, a szellemi és erkölcsi erő tulsúlyjával, hatalmunkba hódítsuk.

Én arról vagyok meggyőződve, hogy a közüstgyi munkálat előnyöket, de veszélyeket is rejthet magában reánk nézve; előnyöket, mert az állami élet kiható működés-körét nyitja meg számunkra; veszélyeket, mert e működéskör nem kizárólag miénk, hanem törvény szerint osztozniuk abban mások is, s a mély fél a működés e terén gyengébb lesz, az én meggyőződés szerint háttérbe is kénytelen vonulni, s ha minket érne e hátrálási sors, kikerülhetetlen satnyulásnak fognának eléje menni, melyből alig fognánk többé kiépülni, s mert jogaink sok lényeges ügyre nézve közösek leendvén, ha hátrálni lennénk kénytelenek, e jogainkat tényleg, gyakorlatilag elvesztenők, s ennél fogva állami jogkörünk mindig szűkebb és szűkebb korlátok közé szorulna, míg végre oly csekély lenne az, hogy nem volna többé képes új erő gyűjtésére alkalmul szolgálni. De más részről meg vagyok arról is győződve, hogy ha a természetadta nem csekély erőt ernyedetlen buzgalommal kifejténi parkodunk, ha ezen erőnek, azt egyesítve, sikert, érvényt birunk szerezni, akkor tetteges jogkörünk, tetteges befolyásunk is mindig táguzni fog, s ez uton nem csak megszilárdítjuk a ma-

gyar nemzet lételét, hanem oly jövőt is teremtünk számunkra, minőről a legnagyobb magyar álmodozott, midőn a hazáért lángoló szíve azon hitet erősíté meg benne, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Jövőnk jelleme ezek szerint az lesz, hogy nem zárkozhatunk el többé kizárólagos jogaink erős bástyái mögé, hanem ki kell lépnünk a sikra, s küzdenünk kell befolyásunk gyakorlati érvényeért.

Mert nincs magyar, ki hazáját, nemzetét forrón, mindenek fölött ne szeretné, ki életét is lekesüléssel kockára ne vetné hazájaért, nemzeteért, mindenkinek mélyen át kell hatva lennie azon igazságtól is, hogy e haza, e nemzet lételét, jövőjét ezután csak buzgó és egyesített munkálkodásunk által biztosíthatjuk, át kell hatva lennie azon igazságtól, hogy munkásságunkat különösen a socialis téren nagyobb erővel, nagyobb buzgalommal és nagyobb egyetértéssel — mert csak ez biztosítja a sikert — kell kifejtenuk, mint azt eddig tettük.

A társadalmi tér azon küzdőhely, hol erejét mindenki, legyen bár a legigénytelenebb, érvényesítheti. A társadalmi tér foglalja magában az érdekek összegét. Itt fejlődik ki s itt nyilvánul a nemzet minden oldal ereje, itt alakul a közszellem, mely lényeges és irányadó befolyást gyakorol minden politikai intézvényre is. De épen, mert itt találkoznak az érdekek, ha ezen érdekeket összeegyeztetni nem tudjuk, e téren a leghazafiasabb törekvések sikertelenek maradnak, a közszellem elsatnyul, s a nép sorsa a véletlen hálójába jut.

Ha a fönnmondottak igazságát elismerjük, akkor el kell ismernünk azt is, hogy jövőnk tulajdonképen attól fog függni, minő erőt, minő tevékenységet fejtünk ki, s minő sikert mutathatunk föl a társadalmi téren, mert csak ezen erő, ezen siker kölcsönöz erőt a politikának is. Épen azért szükséges, hogy tanulmányozzuk társadalmi viszonyainkat, kutassuk ki az erő tényezőit, s leplezzük föl s gyógyítsuk, szeliden, vagy ostorozva, a mint az ügy kívánja, a társadalmi kórokat és bűnöket.

A 65-ös bizottság ülése.

Pest, jan. 30

A 65-ös bizottmány ülésében, mely ma d. e. 10 órakor kezdődött, — a jegyzőkönyv felolvasása után B. Simonyi a 8-ik pontnak zárszavait, melyek a költségekről szólnak, kihagyatni kívánja. — Milutinovics nemcsak a nemzetközi szerződéseket, de a diplomatiái értekezleteket is az illető parlamentek tudomására hozatni kívánja. Ghyczy a „birodalom“ szó kihagyatását sürgeti, miután ez alatt egy állam értetik, melynek része Magyarország, s akkor Magyarország függetlensége megszűnt. Erre Deák válaszolt, megmutatván, hogy a javaslat által Magyarország függetlensége épen nincs veszélyeztetve. A 8-ik pont Gorove módosítványával elfogadtatott.

Ezek után a 9. és 10. pont fogadtatott el minden észrevétel nélkül.

A 11-ik §-hoz Hollán azon módosítványt indítványozza, hogy a hadügy körébe tartozó alkotmányos fejedelmi jogok folytán mindaz, a mi a magyar hadseregnek, mint az összes hadsereg kiegészítő részének egységére, vezérletére, vezényletére és belservedzetére vonatkozik, — nem úgy, mint a szerkezet mondja, közös in-

tézkedés alá tartozónak, de egyenesen a Felsőge által intézendőnek ismertessék el. — A 12-ik §-t elfogadta a módosítványt.

A 12-ik pont változatlanul elfogadtatott. A 13-ik kikezdéshez Hollán következő ragasztékot indítványoz: „Miután azonban az ily megállapítás szintugy, mint a későbbi átalakítás is csak egyenlő elvek szerint eszközölhető czélyszerűen, ennélfogva minden ily esetben a két miniszterium előleges megállapodása után egyenlő elvekből kiinduló javaslat fog terjesztetni mind a két törvényhozás elé. A törvényhozások nézeteiben netán felmerülő különbség kiegyenlítése végett a két törvényhozás, egymással küldöttségei által érintkeznek.“ — Erre Nyáry kinyilatkoztatja, hogy ő semmi szükségét nem látván annak, hogy a két miniszterium előlegesen állapodjék meg egyenlő elvekben a védelmi rendszer megállapítása iránt, — a javasolt módosítást el nem fogadja; mire szavazás alá bocsáttatván a 13-dik pont ragasztékával együtt, — a többség által elfogadtatik.

Hasonlókép megszavaztatott a 14. és 15-ik §.

A 16-ik pont, mely a német szövetségről szól, kihagyatott.

A 17-dik pontra Lónyai Gábor és Ghyczy képviselőknek a közös költségek közös elhatározására tett észrevételeik el nem fogadtatván.

A 18-dik pontra nézve Lónyai Gábor azt kívánta, hogy miután a költség nem adó, — azon szavak közül „valamint minden egyéb adókat is a magyar miniszter kezeli,“ eme szót „egyéb“ kihagyatni, és a kivetést is említett ki kívánja; mi Deák által is pártoltatván, elfogadtatott, hogy e szó „egyéb“ kimaradjon, s hozzátéessék a „hajtja be“ szavak után, a magyar miniszterium veti ki.

A 19-ik kikezdés tárgyalása Lónyai Menyhért indítványára, mely Tisz a Kálmán által is pártoltatott, a 61. §. tárgyalásaig elhalasztatott.

A 20. 21. 22. 23. és 24. §§., melyek a kölcsönös aránynak mily alku útján eszközölendő megállapításáról szólnak, szótöbbséggel elfogadtattak.

Felolvastattak azután a 27-től egész 53-ig következő pontok, melyek a delegatioról, vagy is a közös ügyek kezeléséről szólnak. Erre szót emelt gr. Keglevich Béla, s ellenük nyilatkozott, mert az egész munkának ebben látja ugyan leglényegesebb, de egyszersmind leggyengébb részét; ezen §§. szerinte ujdonaúj pragmatica sanctiót állapítanak meg, pedig egyáltalában nem folynak a pragmatica sanctióból; ellenkezésben vannak az országos feliratokkal, melyek hazánk ősi állását mindeddig védtek. — Tisz a az 1861-ki feliratról indulva ki, hogy t. i. Magyarország kész esetről esetre, függetlensége megóvása mellett a többi tartományokkal érintkezésbe lépni, — a delegatio eszméjét, melyet függetlenségünk sirjának tekint, el nem fogadhatja, hanem annak helyébe az országos küldöttségeket s ha ezek nem tudnak megegyezni, a magyar koronát mint eldöntőt ajánlja. — B. Simonyi, Tisz a nézeteit pártolva, kijelenti, hogy ő azt hitte, miszerint itten aggodalmait el fognak oszlatatni; — mire Deák azt válaszolva, hogy ő azért nem szólott eddig a tárghyhoz, mert az aggodalmakat előbb megtudni, s azután azokat megnyugtanni óhajtotta volna. Kifejté igen érdekes előadásában, hogy a pragmatica sanctióban foglalt feloszthatatlanság fenntartására eszközök szükségesek, melyek most más-neműek mint 140 év előtt, és az alkotmánynyal felruházott örökös tartományokkal való érintkezésre is már most más tanácskozási formák szükségesek; kifejté, hogy a delegatio nem törvényhozási intézmény; hogy az soha parlamentté nem alakulhat; hogy az a paritás elvén alakul; s csakis oly dolgok felett tanácskozik, melyeknek végleges eldöntése az ország jogait semmikép sem veszélyeztetheti. — Hatovább egyszer véletlenül aránylag nagy terhet vállalta az országra a delegatio, ezt csak egy évre teheti; — Deák végre előadását azzal végzi, hogy ő más módot, mint a delegatiót, nem tudna javaslatba hozni, — azokat pedig, kik a pragmatica sanctióban kifejtett feloszthatatlan szövetségi kapcsolatot bizonyos bekövetkező körülmények közt fenntartatlannak sejteti látszanak, arra figyelmezteti, hogy a delegatio eszméjétől ne forduljanak el végképen, mert sejtelmük valósulása esetére is a magyar állam,

az általuk képzelt új frigyársakkal (!) csak is ily delegatio útján érintkezhetnek.

De a k. Ferencnek ezen, általános élénk tetszéssel fogadott hosszabb beszéde után az említett 27—53. §§-ban foglalt eljárási és kezelési elveknek általános elfogadtatása szavazásra kerül, ezek nagy szótöbbséggel elfogadtattak.

Eme §§-oknak pontonként való tárgyalása, melyre némely módosítások is be vannak jelentve, — holnap d. u. 5 órakor folytatattik. — A mai ülés 2 óra után befejeztetett.

Bécs, jan. 30.

© A lapokban meg volt már említve, hogy az örökös tartományok gyűléseit egy császári izenettel fogják megnyitni. A mint most hallatszik, ezen izenet a rendkívüli reichsrath hatáskörét kettős irányúnak állapítja meg. Csupán tanácskozási hatáskörrel bírand, midőn a Magyarországgal kiegyenlítés programja fölött nyilatkozik; de határozó, tehát törvényhozói lesz a hatásköre, mennyiben a februári alkotmány módosítását veszi tárgyalásul. Ebből azt látjuk, a mit egyébiránt már előbb is megjegyeztünk, hogy a kormány a rendkívüli reichsrathhoz még mindig ragaszkodik. Mint némelyek beszélik, teszi ezt azért, hogy a magyar jogállásponton semmi sérelem ne ejtessék. De a magyar nemzet mindenestre hivatlan beavatkozást látna abban, ha egy lajtántuli képviselő a Magyarország által felállított kiegyenlítési programhoz határozó befolyással akarna szólni, e kiegyenlítési program a magyar eddigi közjog módosítása, s ehhez csak Magyarországnak királyával egyetemben van kizárólagos joga.

A „közös ügyek“ kérdése.

XI.

(Folytatás és vége.)

A 15-ös bizottság, midőn a delegatiókat nem akarta a parlamentekhez hasonló testületekké alakítani, ugyan akkor arról is gondoskodott, hogy semmi meglepetés és a körülmények semmi nyomása közt saját erejökönél fogva magukat parlamentté át ne varázsolhassák.

Ennélfogva a 15-ös bizottság által szervezett delegatióknak.

4-ik főjellemvonásaként hozhatjuk fel, hogy amár nemcsak köz-, de egyszersmind nagy érdekű tárgyak felett dönt, mégis önfejlesztési képességgel nem bír.

Az országgyűlések kérés-teremtője, mely csak egy ülészakára választatik.

Utasítás alá vetve nincs ugyan, de ha hatáskörét túllépne, törvénysértő volna, és eljárása semmis.

S bár e delegatiók mindkettője saját kebelében szónokol, és a rábeszélés minden apparatusával hat, mindamellett egymással csak izenetek által közlekedik, és semmi körülmény közt nem tarthat oly közülest, mely néma ne legyen, s ne használja csak a szavazati golyót az eldöntésre. És mikor veheti igénybe a közös golyózat is? Csak azon gyéren előfordulható esetben, midőn másképp lehetlen eredményhez jutni. Valamint ha a quota valamelyik kérdéseiben a két országgyűlés semmiként nem tudna megegyezni, s Felsőre bizatik az eldöntés; szintugy a delegatióknál, ha az izenetek a kiegyezkedésre nem vezetnek, akkor arbiternek előállítatik a golyózás. Lehet, hogy ezen együtt-szavazási mód egy, — noha csak microscopiummal felfedezhető — moleculje a közösségnek, mint a quotáknál elméletileg előfordulható királyi döntvény az absolutismusnak; de hogy — mint némelyek állították — az örökös tartományok delegatiója részére volna kedvezőbb mint reánk, csak akkor hihetnők el, ha saját magunkat kevésbé egyetértőknek vagy könnyebben elcsábíthatóknak tartanók, mint a másik felet.

Engedjük meg önértékünknek vagy hiúságunknak azt, hogy ez nincs ugy.

XII.

A delegatio intézménye okvetlenül feltételez oly minisztereket, kiktől az felvilágosítást nyerjen, s kiknek eljárásait megbírálhassa, sőt pör alá vonathassa is.

A 15-ös bizottmány munkálatának 29 ik pontja így szól:

„Egy közös miniszteriumot kell felállítani azon tárgyakra nézve, melyek, mint valósággal közösek, se a magyar korona országainak, se a felsége többi országainak külön kormányzata alá nem tartoznak.

„E miniszterium a közös ügyek mellett sem egyik, sem másik résznek kormány-

zati ügyeit nem viheti, azokra befolyást nem gyakorolhat. Felelős lesz a miniszterium minden tagja mindazokra nézve, a mik köréhez tartoznak, felelős lesz az egész miniszterium is együtt oly hivatalos intézkedéseire nézve, melyeket együtt állapított meg.“

A mi közös miniszterium felelősségét s annak módját illeti, a 15-tös bizottság munkálatának 52-ik pontjában ezeket olvassuk:

„Mindenik delegatió joga leendő oly esetekben, midőn az alkotmányos törvények megsértése miatt szükségesnek látja, a közös miniszteriumnak vagy a miniszterium egyes tagjának perbefogását indítványozni, s ezen indítványát írásban a másik bizottsággal is közölni. Ha a perbefogást mindenik bizottság elhatározta, vagy ha az eltérő vélemények miatt a fentebbiek szerinti szavazó ülésben többséggel elhatározattik, e határozat azonnal jogérvényesnek tekintendő.“

Az 53-dik pont a bíraskodást ekkép szabja meg:

„Az ily módon elhatározott pernek bírósága következőleg lesz alakítandó: mindenik bizottság nem ugyan saját kebeléből, hanem azon országoknak, melyeket képvisel, független állású és törvénytudó polgáraiból külön-külön 24 tagot hoz javaslatba. Mindenik bizottság bírn fog azon joggal, hogy a másik bizottság által javaslatba hozott 24 tag közül 12-öt okadás nélkül kitérülhet. A vádlottaknak szintén joguk van együtt és összesen tizenkét tag kitérölését követelni, ugy mindazonáltal, hogy a megmaradt tagok számában mindenik bizottság választott bírának száma egyenlő legyen. Az ily fennmaradt tagok lesznek a pernek bírái.“

Nem azért, hogy párhuzamot akarjunk vonni, hanem csak áttekintés végett és egypár észrevétel kockáztatásáért, ideiglatom az 1847-s ki törvényhozásunknak a miniszteri felelősségre vonatkozó intézkedéseit.

A III-ik törvénycikk 4 ik §-a szerint: „A miniszterium mindegyik tagja mindennemű hivatalos eljárásáért felelős.“

A III-ik cikk 18. §-ában különösen is felhozzatik, hogy: „Mindegyik miniszter azon rendeletért, melyet aláír, felelős éggel tartozik.“

A III-ik cikk 32 ik §-a pedig így szól: A miniszterek feleletre vonathatnak: a) minden oly tettért vagy rendeletért, mely az ország függetlenségét, az alkotmány biztosítékait, a fennálló törvények rendeletét, az egyéni szabadságot vagy a tulajdon szentségét sérti, s általuk hivatalos minőségükben követtetik el, vagy illetőleg adatik ki.

b) A kezeikre bízott pénz és egyéb értékek elikkasztásáért, vagy törvényellenes alkalmazásáért.

c) A törvények végrehajtásában, vagy a közcsend és bátorság fenntartásában elkövetett mulasztásokért, a mennyiben ezek a törvény által rendelkezésre bízott végrehajtási eszközökkel elháríthatók valának.

A 33-ik §-ban a miniszterek vád alá helyezettését az alsó tábla szavazatainak általános többségével rendeli el.

A 34 ik §-ban pedig a „bíráskodást a felső tábla által, saját tagjai közül titkos szavazással választandó bíróság, nyilvános eljárás mellett gyakorlandja, és a büntetést a vétséghez aránylag határozzandja meg. Választatik összesen 36 tag, kik közül azonban 12-t az alsó tábla által a vád per elővitelére kiküldött biztosok, 12-t pedig a vád alá vont minisztereknek vethetnek vissza. Az ekként alakított, és 12 személyből álló bíróság fog felettök ítéletet mondani.“

35. §. Az elmarasztalt miniszterre nézve a királyi kegyelmezési jog, csak általános közböcsánat esetében gyakorolható.

Tehát a 15-tös bizottság javaslatában a miniszterek per alá vetésének elhatározása a két delegatio megegyezésével, vagy ha meg nem egyezhetnek, együttes szavazás által történik.

Ellenben az 1848 ki III. törvénycikk szerint az alsóház rendeli el a perbefogást; és a felsőház bíraskodik.

Ez lényeges különbség; de oka a delegatio szervezetéből önkényt foly, miután sem egyén, sem erkölcsi testület egyszersmind vádló és bíró nem lehet.

A 15-ös bizottság találkozik az 1848-iki III-ik cikkel abban, hogy mindenik jury által hozat ítéletet a vádlott ellen, csakhogy az 1848-diki III-dik cikk juryje a felsőház tagjaiból alakul; míg a 15-tös bizottságé oly jogtudósokból, kiknek felé a magyar, s felé a Felsőge többi országainak delegatioja jelöl ki.

A recusatio joga a vádlottra nézve valamivel korlátozottabbnak látszik a 15-tös bizottság javaslatában, mint az 1848-ki III-dik cikkben; miután a delegatio juryénél 48 bíróból recusál a vádlott 12-től, míg a felsőházi juryben a 36-ból szintén 12 bírót mozdíthat el bizodalatlansági okból.

Lehetnek, kik megjegyezhetnék, hogy ha mi ismerjük is néhány cis-lajthanus jogtudor szakava-

tottságát és bizodalmat érdemlő jellemét; s felsége többi tartományainak még miniszter-képes egyénei sincsenek azon helyzetben: miután részükrol hazánk eddiglen nem nagy figyelemben lön részesítve. Tehát a recusatio rájuk nézve, a mennyiben a mi egyéneinkre vonatkozik, nem lehetne valósággal bizodalatlansági tény, hanem inkább egy sorshuzáshoz hasonlítandó kísérlet.

De ha van is ezen észrevételnek látszatos súlya, ki ne tudná, hogy Európa alkotmányos országában miniszter változásokat gyakran látunk; azonban a miniszterek elíteltetése tetteleg csak akkor kerül elő, midőn nagy válságok sora állott be, s midőn még sokkal inkább forogva veszélyben a nem-felelős mint a felelős miniszter.

A felelősségi törvény inkább oltalmazója, mint büntetője a kormányférfiaknak, s a bizalmat veszített, vagy többségre nem számítható minisztereket arra buzdítja, hogy vagy új választás által hivatkozzanak a nemzetre, vagy tárczájukat veszítsék el, midőn már annak hasznát többé nem vehetik.

Még azt kell megjegyeznem, hogy a 15-ös bizottmány azt nem említi, hogy az elítelt miniszterek a megkegyelmezés tárgyai-e is, és mily feltételek mellett? — míg az 1848 diki III-dik cikk csak általános amnestia esetében véli a kegyelmezést rájuk alkalmazhatónak.

XIII.

Sok vita folyt a journalistikában a felett, hogy a delegatio tárgyai által szükségessé vált közös miniszterium, hány tagból állhat?

Erre rövid feleletünk: csak kettőből; t. i. a külügy és a közös pénzügyminiszterből.

A ki ebben kételkedik, keressen a 15-ös bizottmány vázlatában oly tárgyakat, melyek a practica sanctioból folyónak nyilvánítottak, s ennél fogva a delegatiók körébe estek, és az által egy harmadik kereskedelmi, közlekedési vagy hadügyminisztert tesznek szükségessé.

Egy kis felvilágosítás.

A „Pest Hirlap“ január 30-ki számában egy, az iparos osztályra vonatkozó névtelen cikk jelent meg, melynek tartalma kivonatilag következő: A középosztályu birtokosok még mindig vonakodnak fiaikat mesterségre taníttatni, de ez nem az ő hibájok, hanem az iparosoké, mert az iparosok, némi kivétellel, még most is a régi avas szokást tartják, és az inast nem fogják azonnal a mesterségre, hanem előbb kis gyermek-dajkálás, mosogatás, talyigatolás és ide-oda küldözgetésre használják; debben a tüzhely egyik sarkára tálnak neki, este pedig valamely zugban jelölik ki szurtos vacskát fekhelyül; végre még a „goromba és neveletlen legények“ éleztábláján is ki ki van téve. Már pedig — mondja tovább a cikk — egy középosztályu birtokos fia, ki művelt körökben nevelkedett, kinek ebéd alatt az asztalnál cseléd szolgált fel, s ki otthon fehér párnák közt aludt: csak nem teheti ki magát az említett kellemetlenségeknek. Végül ajánlja a cikk, hogy a középosztályu birtokos szólítson meg egy egy iparoost és mondja neki: Barátom! nekem van egy 16 éves fiam, kit eddig gondosan neveltetem, most pedig önhez akarom adni, hogy tanítsa meg a mesterségre; a fia ellátásáról magam fogok gondoskodni, reggel 8 órakor a műhelybe megy, dében haza jön ebédre, 2 órakor ismét önhez megy, hat órakor viszont haza jön vacsorára s szállásra: menyit fizetést kíván ön, de ugy, hogy fiam fél év alatt kitanuljon? ...

Ha az itt vázolt cikket bár mely iparos elolvassa, velem együtt mosolyogni és sajnálkozni fog a felett, hogy vagynak, vagy legalább „v a n“ olyan — tiszteletre méltó egyén is, ki ily ferdeségeket a fonóházas elölitéleteket komoly közlemény gyanánt közrebocsátani képes, és kinek a tényleg fennálló czéhrendszerrel s az iparosok házi viszonyairól ily hiányos ismeretei, téves fogalmai vannak. — Ha a t. közlő ur — mint mondja — „nem büszke, és az iparosokat nem szokta lenézni és megvetni“, ugyan miért nem méltóztatott magát kegyesen lealázni egyik iparos szomszédja előtt néhány percze, kitől bizonyára a legalázatosabb tisztelettel párosult felvilágosítást nyerhetne volna? Ugy én most nem volnék kénytelen a méltatlan vádolt iparos mesterek és segédek nevében szinte nyilvánosan kijelenteni:

1. Hogy az ördög is minden inkább akart lenni, csak inas nem.

2. Hogy az inasnak a seprő is parancsol (Azonban e kettő csak elvben igaz, de gyakorlatban valótlan.)

3. Hogy az inasnak jó vagy rossz sorsa — leg többnyire — annak jó vagy rossz magaviseletétől függ.

4. Hogy lényeges különbség van a hazátlan szülőtlén, s ruhátlan állapotban irgalomból felfogadott inas, és a tisztes és módos család által jól nevelt tanonc között, kiről szülői is anyagilag gondoskodnak ...

5. Hogy az inasi éveket nem a mester, de nem is a czéh-társulat önkénye, hanem a tényleg fennálló czéh-rendszer szabályai határozzák meg, 3-5 évig.

6. Hogy tehát az inasi időköz minimuma 3 év. Ebből azonban elfogadhatólag okadatolt körülmények közt az illető czéhtestület (de nem a mester) feltételes egyezség mellett elengedhet 1 mond: egy évet, de ennél többet szabályszerűleg nem. Mert:

7. Az 1856 diki ipar rendtartás szabványai szerint, „kivételes kedvezményben még a mesterek gyermekei sem részesülhetnek.” (Mint t. i. régebben részesültek.)

8. Hogy az inast a mesterség elemeibe nem a mester, (mert annak ideje és alkalmja nincs,) hanem a segéd avatja be.

9. Hogy ennél fogva a segéd és inas közt ép oly viszony áll be, mint a tanító és tanítvány közt kell hogy legyen. Azért

10. a „g o r o m b a és ne ve e t l e n l e g é n y e k”-ről kissé talán illedelmesebb stílusban kellene írni. Anyival is inkább:

Mivel a segéd az inast nem köteleességből tanítja, hanem csupán jószántából vesződik vele, s mivel a miatta tett mulasztást sem a mester, sem az inas szülői ki nem pótolják. Végre.

12. Az igaz, hogy a nők megtanulnak 2—3 hónap alatt varni... inget, vagy rokolyát, ám de rokolya és mesterség oly két különböző dolog, mint a harisnyakötés és csizmavarrás; vagy irodalmilag szólva: mint az árjegyzékkészítés és politikai vezércikkírás.

Egyébiránt minden értelmes iparos hön ohajtja, hogy az elavult czéhrendszer vagy eltörültessek, vagy pedig korszerűleg átalakittassék; de míg ez meg nem történik, addig nemesak a mesterek és segédek, hanem az inasurfiak is kötelesek annak koronás királyi pecséttel megerősített s maig is tényleg fennálló szabályaihoz alkalmazkodni.

Egy iparos.

A vélemény szabadság tekintetéből közöltük e cikket minden változtatás nélkül, de kijelentjük hogy annak minden állításával nem értünk egyet. Mi is olvastuk a „P. H.” vonatkozó cikkét, s abban sok helyeset találunk. Mindenesetre kétségbevonhatatlan tény, hogy a kézművesség elavult viszonyai, eddigéle általánosságban nagyon is alárendelt helyzete sokakat visszariasztott attól, hogy fiaikat e fontos és tisztességes munkakörre adják. Tény az is, hogy az iparostanonczok sokhelyütt majdnem lealacsonyító bánásmódban részesíttetnek, úgy, hogy nem mind-egyiknek van alkalmja finomabb ízlést tanulni, finomabb nevelésben részesülnie, s ez által a nemes önértet kifejtése. Korántsem akarjuk mondani, hogy ennek egyedül a mesterek az okai. Legfőbb okai ennek a már elavult iparviszonyok, s az iparosoknak a külhatások által előidézett anyagi, — és, mondjuk ki őszintén, szellemi szegénysége. Dicséretes kivételek vannak, sőt e kivételek naponként szaporodnak. Ámde az iparosok helyzetét gyökereken csak az iparviszonyok gyökeres javítása, az iparosok s e pályára készülők műveltségi állapotának emelése eszközölheti, a mi magával fogja hozni egyszersmind az ipar anyagi emelkedését. És e részben mindenesetre igen sok teendő van még hátra. És kell is, hogy ily irányban a viszonyok mielőbb javíttassanak, mert ezt multhatlanul igényli a nemzeti erő minden oldali fejlesztésének szükségessége is. Épsn azért e tárgy megérdemli, hogy a hivatottak vele komolyan foglalkozzanak. Szerkesztő.

A r a d, január 31.

A keleti kérdés legújabb állásáról igen nyugtalanító tudósítások érkeztek. Háboru vagy béke Görögországgal? ezen kérdéssel foglalkozik most a konstantinápolyi kormány. Ha Franciaország és Ausztriának nem sikerül a békét megóvni, úgy a Törökország felosztásáról keringő hírek komoly figyelemre méltók. Hogy a kandiai fölkelés még nincs elnyomva, az biztosnak tekinthető.

Egy a török határról keltezett január 24 diki levél a fentebbi hírre nézve bővebb felvilágosítással szolgál. A konstantinápolyi divánban — írják — heves viharok uralkodnak. Két párt a leg elkeseredettebben harcol egymással. Egyik azonnal háborút akar Görögországgal, a másik a háborúüzenetet még csak lehetséges, elhalasztatni óhajtja, meggyőződve levén, hogy az a keleti kérdés minden viharának földözésére adná a jelszót, s hogy a háborút, mely akkor kikerülhetlen volna, lehetlen lenne helyhez kötni, sőt inkább az a török birodalom fennmaradását is kérdésbe helyezné. Az utóbbi, higgadt párt Bourré francia követre támaszkodik, kit Prokesch osztrák internuntius ebbeli törekvéseben lehetőleg támogat. Valószínű, hogy ezen párt, habár a szultán maga az ellenkező nézetben van is, győzni fog, s azért a status quo egyelőre habár nagy ügygyel bajjal még fennálland. Ez alatt azonban az egyiptomi alkirály is valamiben törí fejét. Beszélnek bizalmas kérdezősködésekről, miket több európai udvarhoz intézett volna, azon értelemben, hogy minő véleményben vannak egy esetleges önálló Egyiptom felől? Tudni vélik, hogy Anglia nem volna idegen az egyiptomi alkirály terveitől, s hogy már bizonyos megállapodások is jöttek létre, melyek a porta integritására nézve nem éppen kedvezők. An-

glia a Bath-rendet is állítólag célokkal összefüggő leg adományozta volna Egyiptom alkirályának.

A helyzet megvilágítása érdekében érdekes a „Coursir d' Orient” táviratozott azon tudósítása is, hogy a törökországi keresztények és muzulmánok egyiránt egy szabad választásokból eredt nemzeti parlament egybehívásának szükségességét érzik.

Az Aradon tervezett aradi kereskedelmi és iparbank érdekében.

Az „aradi kereskedelmi és iparbank” felállítására érdekében tartott értekezletek alkalmával, a banknak részvénytársaság általi megállapítása elhatározottatván, miután a megkezdett részvény aláírások sikeres eredményt eszközöltek, s a vállalatnak folytatása célhoz vezetőnek mutatkozott; e végből a még hátralévő részvények elkélsének előleges biztosítására, hatósági engedély következtében, részvény-aláírási iver nyitattak, ezek egyike Tedeschi János ur, másika Wallfisch Sarolta és fia i urak kereskedésében letéttetett, hol azok az aláírni szándékozók részére f. é. január hó 28-tól kezdve, f. é. február hó 10-ig vasárnapokat és ünnepnapokat kivéve — d. e. 8 órától d. u. 5 óráig nyitva tartatnak.

Ezen intézkedés felől azon hozzáadással értesítetik a tisztelt közönség, miszerint egy részvény ára oszt. ért. 200 ftra szabályoztatott, mely öszveg az alapszabályoknak az ország kormánya általi megerősítése, s a bank igazgatóság által közze teendő nyilvános felhívás után, szabályszerűleg meghatározandó időben és részletekben lesz lefizet dő.

Az aláírási iver f. é. február 10-én d. u. 4 órakor okvetlenül berekesztetnek, mely időn tul részvény-aláíráások többé el nem fogadtatnak.

Kelt Aradon 1867, január hó 26-án.

Tedeschi János,

ideiglenes elnök.

Dr. Robitsek Agoston,

ideiglenes titkár.

Külföldi tudósítások.

Tegnapi számunkban röviden ismertettük néhány befolyásos francia lap idézetét a bajor kormány politikájáról; még a „France” sugalmazott cikkét is a helyzet jellemzésül idézük. A „France” következőleg szól Hohenlohe herczeg programjáról: „Ez a dél-német államok s különösen Bajorország Poroszországgal leendő egyesülésének programja. Ez az első hivatalos lépés a német államok egyesítésére. E mozgalom nem egyedüli; a badeni kormány hasonló nyilatkozattalre érte magát ösztönzöttnek. Hohenlohe hg. szavai megérdemlik, hogy fontolóra vétessenek.” Az „Avenir National” szerint Hohenlohe nyilatkozatának megvan az a tagadhatatlan érdeme, hogy szét tépte a fátyolt, mely eddig a bajor politikát takarta. A czél: az összes német törzsek egyesítése, egy központi katonai hatalom alatt és parlamenti képvislettel.

A porosz kormány politikájának hivi a berlini hat választó-kerületben következő végleges jelölteket állítottak föl: Roon, Bismarck minisztereket, Moltke, Vogel-Falkenstein, Herwarth-Bittenfeld és Steinmetz tbnokokat.

A dunai fejedelemségek helyzetét nagyon szomorúnak festi a bukaresti „Romanul.” Az igazságszolgáltatásnál erkölcselenség és romlottság uralkodik; a kereskedelem legnagyobb súlyedésben van; az ország nagy részét teljes elszegényedés fenyegeti; az állampénztár eladósodott, s az adó oly nagy, hogy már főlebb nem emelhető, sőt már is elviselhetlen.

München, jan. 28. A „Bair. Ztg” írja hivatalosan: január 9-kén ugyanazonos jegyzékek küldettek Bajorország stuttgarti, karlsruhei és darsmstadt követeihez, következő tartalommal:

A német szövetség megszűnt. Bajorországnak a többi német államokkal való új szövetségének szervezése nehézségekkel jár, az öffenntartás szükségé azonban azt kívánja, hogy a megszűnt alapszabályzatokat lehetőleg jobbakkal pótolják. A szövetségi hadi szervezet már nem létezik; ennél fogva már nagyon is eljött az ideje annak, hogy a déli német államok védelmére (Felső-Hessen kivételével) új hadi szervezet állapittassék meg az utóbbi év legfontosabb tanulságainak tekintetbevételével. Sürgetően

szükséges, hogy az iránt egység jöjjön létre. Hogy a különféle katonai szervezetek létrejöttének sürgető veszélye elháríttassék, javasolja a kormány, hogy a nevezett államok külügyminiszterei és hadügyminiszterei conferentiát tartsanak közös vagy legalább egynemű védelmi szervezet megállapítása végett, mely alkalommal egyszersmind Ulm és Rastatt erődökre nézve is intézkedjenek. — A „Baier. Ztg” írja továbbá: Miután erre nézve az előleges egyetértés megtörtént volna, Bajorország a következőket javasla tanácskozási tárgyakul: A jelenlevők elismerik, hogy itt az ideje annak, hogy országaik védelmi erejét emeljék és szervezzék, hogy tiszteletet paracsoló közös fellépésre képesek lehessenek.

— Egyesülnek arra nézve, hogy hadi erejüket lehetőleg emeljék oly védrendszer alapján, mely a porosz elvei nyomán alakittatik. Bajorország javasolt védelmi rendszere következő: Általános katonakötelezettség, a sorsolás, a csere és helyettesítés eltörlésével; a kiszolgáltak átlépnek a hadi tartalékba három havi gyakorlat és alkalmazással, mint a sorkatonaságban; azután belépnek a tartalék zászlóaljakba rövid évi gyakorlatokkal és hadi alkalmazással a sorkatonaság mellett; a fegyverfoghatók többi részét két osztályban alkalmazzák, az ifjabbakat az ország határain belül, az időseket csak lakhelyükön alkalmazhatván.

Miksa császár, a „Mém. dipl.” tudósításai szerint, határozottan kijelentette, hogy ha az összeülő nemzeti gyűlés nem a leghatározottabban s nem feltétlenül nyilatkoznék a császárság mellett, úgy ő a koronát leteszi s visszatér Európába. Ő Felsége egyttal utasította belügyminiszterét, hogy a mennyire lehet, a dissidensek pártfőnökeit szólítsa fel, hogy a nemzetgyűlésbe való képviselőválasztásokban ők is részt vegyenek pártfeleikkel együtt.

A „Vaterland” írja: Azon ingerült kedélyhangulat, melyet Lengyelországban a czár újévi ukázai előidéztek, kedvezőnek látszik a Franciaországban, Angliában és Olaszországban szétszórt nyugtalanokodó emigransok működésére. Az orosz kormány rendszabályai s kivált a határszélek szigorú őrzése bizonyítja, hogy jól van értesülve az emigratio törekvéseiről, de viszont a lengyelek is igen elővigyázók, és sok dolgot adnak a kormánynak. Dacára minden rendszabálynak itt inindinkább izgató hírek keringenek. Például hogy Olaszországban és Konstantinápolyban lengyel legiók állittatnak, melyek háboru esetében a porta mellett Oroszország ellen lépének fel. Posenben némely lengyel nemzeti pártfőnök azon biztos tudósítást kapta Olaszországból, hogy Genuában három emissarius, u. m. Jezierszky, Maszlowzsky és Moroziovis érkezett Törökországból a végett, hogy Garibaldi, az olasz cselekvéspárt és lengyel menekültek közt bizonyos közreműködést hozzanak létre. Mieroszlavszki is működik; Párisból körlevelet küldött Franciaországban, Angliában, Olaszországban és Schweizban működő elvbarátaikhoz, melyből néhány példány Lengyelországba is eljutott. Ezen körlevélben Mieroszlavszky azt jövendőli, hogy 1867. év tavaszán egész Európa forradalmi lángba borul; és inti Lengyelországot, hogy kész legyen a nagy események-re. Minden lengyelnek polgári kötelessége, mondja, hogy magát a mennyire lehet csataképesé tegye; gondoskodjék fegyverről, lőkészletről, mindezt jól elrejtve ellenségei szeméi elől. Ha tanácsát hiven követik, mondja 200,000 harczképes ember szerelheti fel magát ellenségétől környezve, de észre nem vétetve. — Oroszország mindezekre nem felel; de kérlelhetlenül folytatja oroszítási munkáját. — Például a varsói kormány e napokban megrendelte az országban létező kath. egyházak összeírását; ugyan ez történik a vilnai s litváni kerületekben. Mi végett? Még nem tudni, de a nép azt hiszi, hogy új merénylet készíttetik elő a katolikus egyház ellen.

Flórencz, jan. 29. A senatus elhatározta Persano perbefogatását ez engedetlenség, tudatlanság és hanyagság vádjja alapján.

Utolsó posta.

Szent Pétervár, jan. 30. Egy császári rendelet által a tartományi rendek itteni gyűlékezete bezáratik; — a pétervári kormányzóságban levő tartományi intézmények tevékenysége felfüggesztetik, — a pétervári gyűlékezet kormányzósági választmánya feloszlatatik, annak tagjai elbocsátatván. — Ezen rendelet a gyűlékezetek törvénytelen magatartásával, és azon látható törekvéssel indokoltatik, mely szerint a kormány irányában elégtelenséget és tiszteletlenséget iparkodtak ébresztetni.

Vegyes tudósítások.

* Az új „Fremdenblatt” szerint a császári kézirat 8 magyar miniszter kinevezésére nézve már ki van állítva.

* Blayer Ferencz jóhírű tánczmester egy tánczra alkalmazott magyar négyest irt s azt Deák Ferencznek ajánlotta. A mű Aradon nyomatott s az ajánlati példány itt is köttetett be Skolnik Hugo könyvkötő által. Mint mondják, a mű a francia

négyes mintájára van írva magyar táncfigurákkal. Szombaton az általa rendezett táncpróbánál nyilvánosan fogja azt bemutatni Blayer ur.

* Egy tapasztalt, de elszegényedett férfi gazdasági vagy akár házfelügyelői állást keres. Címét megtudhatni szerkesztőségi irodánkban.

* Pulszky Ferencz közelebb egész nagy könyvgyűjteménnyel gyarapítja a magyar akadémia könyvtárát. Ez ajándékot tizezer frtra becsülik. Régészeti, irodalom, történeti, nép-, hely- és földirati ritka munkákból áll mindenféle nyelven.

* A „Hirnök” értesülése szerint az ujonnan kinevezett esztergomi érsek és hgprimás ügye már Rómában van.

* A bécsi lapok már vezérekkeznak Simor győri püspöknek primássá történt kinevezetéséről, mi szinte csak megerősíti e kinevezés hírét.

* Mint Zágrábról távirják, a municipiumok tiltakozása dacára a horvát udvari kancellária ujjolag a hadkiegészítési rendelet rögtöni végrehajtását s a beérkező számos tiltakozások figyelembe nem vételét rendeli el.

* Humbert olasz koronaherceg, irják Bécsből, a jövő hét vége felé fog odaérkezni. A koronahg rendkívüli fényes kísérettel érkezik oda, s Florenczben különösen ohajtják, hogy az ifju Olaszország jövőendő királya ez utja minél hatásosabb jelenséggé legyen. Florenczi diplomatai körökben beszélik, hogy Cialdini tbk is a koronahg kíséretében leend. Annyi bizonyos, hogy Párisból nagyon rajta vannak e látogatásnak minél feltűnőbb jellemet kölcsönözni. A bécsi udvar is, mondják, különösen élénk rokonszenvvel fogná várt vendégét fogadni. Bécsben rövid mulatása után a kir. herceg Prágába

meend, nagynénje, Mária Karolina császárné látogatására. Visszatérte Budán át történnék, hol az e közben ott tartozkodó királyi udvarnál bucsulátogatását teendi.

* (Beküldetett) Aradon a tolvajok egy idő óta szaporodni kezdenek. Csak egy pár esetet idézek. Mult szombaton éjjel a főtér 17. sz. a házban a palásról egy családnak majdnem minden fehérműt elvitték. Tegnapelelt ugyanazon házból, az ablakok szellőztetés végett épen nyitva levén, nappal egy ágytakarót s több értékes női ruhát vittek el. Ily időben a rendőrségnek kiváló figyelmet kell tanusítania.

* A „nőknek munkát szerző egyesület” Bécsben f. é. január 22-én tartá a kereskedelmi akadémia teremében második, illetőleg az egylet megalakulása óta első rendes közgyűlését Hornbostel Ilona asszonyság elnöklete alatt. Mintegy 200 hölgy gyűlt egybe. Az elnököl hölgy a gyűlekezetet rövid megnyitó beszéddel üdvözölvén, megköszöné a benne helyezett bizalmat s az elnöki székre történt megválasztatását. A közgyűlés az egyletet alakítóinak köszönetet mondott. Ezután a választmányi tagok nevei olvastattak fel. Erre dr. Richter a fiatal egylet működését vázlatban ecsetelé; az egylet feladata oda működni, hogy mindazon nők, kiknek a munkához kedyük és akaratak van, ilyet nyerjenek. Szónok az egylet által alapított varrósobára s egy a leányok számára alapított kereskedelmi iskola birtokosnőjével létrejött egyezményre utalt. Levélborítékok gyártásával s más cartonnage munkák készítésével már sok női kéz foglalkozik. Az egylet egyszersmind tanulságos előadásokat fog tartani. A számadási jelentés a szenge egylet virágzásáról fényes tanuságot nyujt. Ezután a női munkáról s nemzetgazdászatról tartatott előadás, mely

köztetszésben r észesül; — vajha ily üdvös s társadalmi viszonyaink közt valóban kívánatos egyesület eszméje hazánkban is meghonosíttatnék!

Az „Alföld” magán távsürgőnye.

P e s t, január 31. A 67-es bizottság ma elfogadta a javaslat 25—43 pontokat. Egyszersmind helybenhagyatott három módosítvány: A delegatiók tagjainak száma a részletes tárgyalásnál fog meghatározatni. A delegatiók a császár által meghatározott időre azon helyre hivatnak össze, hol a császár azon időben tartozkodik. A magyar pénzügyminiszter a közös költségek fedezésére szolgáló részt a birodalmi miniszternek havonként fogja átszolgáltatni.

Nemzeti színház Aradon.

Ma adatik: „A nőnövelde.” Vig operette 1 felv. Zenéjét szerzé Supé. Ezt megelőzi: „A jó barátoskák.” A jó barátok vigjátéknak parodiája 1 felvonásban. Irta Siraudin, fordította Szerdahelyi.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1867. január 31-dikén.

5% Metalliques . . .	60.—	Hitelintézet . . .	168.—
Nemzeti kölcsön . .	70.40	Váltó Londonra . .	130.40
1860. évi kölcsön . .	87.—	Ezüst	129 75
Bankrészevény . . .	735.—	Arany	6.18

Felelős szerkesztő: Környei János.

BÉCSI BÖRZE jan. 29.

Államadósság.

1% osztrák érték . .

55 —

55 25

5% Metalliques . . .

59 40

59 60

1% „ „ „

45 75

46 25

5% nemzeti kölcsön .

70 40

70 60

Földtehermentesítés.

Magyar „ „ „ . . .

72 75

73 50

Bécsági, horvát, sláv .

70 50

71 —

Erdélyi „ „ „ . . .

67 50

68 —

Ziloglevelek.

Osztrák nemz. bank, 10 éves

105 —

— —

„ kisors. ezüst . . .

98 25

98 50

„ osztr. értékü . . .

93 50

93 60

Magyar földhitelt. 5 1/2 %

87 75

88 —

„ 10 évi jövedékjegy 6 %

— —

— —

Sorsjegyek.

1839-ki sorsjegyek . .

144 50

145 50

1854-ki „ „

77 —

77 50

1860-ki „ „

86 70

86 80

1864-ki „ „

100 70

80 80

„ „ „ 50 frt

— —

— —

Hitelintézet „ „ . .

100 132

132 25

Gőzhajózási „ „ . .

100 88

88 50

Budai „ „

40 26

26 50

Eszterházy herczeg „

40 98

100 —

Salm „ „

40 30

30 50

Pálffy „ „

40 26

26 50

Clary „ „

40 29

29 50

St. Genois gróf „ „

40 25

25 26

Windischgrätz hercz. „

20 18

18 —

„ aldstein gróf „ „

20 21

21 50

„ eglevich gróf „ „

10 14

14 —

Vasuti részvények.

Éjszaki vaspálya . . .

1635

1640

Államvaspálya

207 20

207 40

Déli vaspálya

204 —

204 50

Nyugati vaspálya . . .

138 75

139 25

Tiszai vasut

147 —

147 —

Iparrészvények

Adott ár

Tar-tott ár

Nemzeti bank

7.0 —

732 —

Hitelintézet „ „ . . .

167 10

167 30

Escompte-bank

623 —

625 —

Lloyd „ „

183 —

184 —

Dunagőzhajózás „ „ .

483 —

484 —

Pesti lánchíd „ „ . . .

365 —

375 —

Elsőbbségi kötvények.

3% Lloyd „ „

92 50

93 —

5% Dunagőzhajózási „

93 —

95 —

Váltók (devisek).

három hónapra . . .

— —

— —

Amsterdam (100 holl. frt.)

— —

— —

Augsburg (100 déln. frt.)

110 25

110 50

Frankfurt (100 déln. frt.)

110 50

110 70

Hamburg (100 M. B.)

97 50

97 75

London (10 L. St.)

131 10

131 50

Páris (100 frank.)

52 30

52 35

Pénzszemek.

Császári arany

6 21

6 22

Korona „ „

— —

— —

Napoleonsd'or „ „ . .

10 52

10 53

Porosz talér „ „ . . .

1 98

1 95

Orosz imperialok „ „ .

10 80

10 85

Ezüst „ „

130 —

130 50

KÖZLEKEDÉS.

Vasuti menetrend.

Aradról Pest és Bécs felé.

Adott ár

Tar-tott ár

Arad indulás 10 órakor 15 percz délelőtt.

Csaba „ „

12

7

Mező-Túr ind. 2 órakor 27 percz délután

Szolnok „ „

4

20

Czegléd érkezés 5 „ „ „ este.

Pest „ „

8

40

Bécs „ „

6

—

Bécsből Pest és Arad felé.

Adott ár

Tar-tott ár

Bécs indulás 8 órakor — percz este.

Pest „ „

6

31

Czegléd indulás 9 órakor 34 percz reggel.

Szolnok „ „

10

42

Mező-Túr „ „

12

17

Csaba „ „

2

43

Arad érkezés 4 „ „ „

40

—

Kassáról Pest és Bécs felé.

Kassa indulás 5 óra 12 percz reggel.

Miskolcz „ „

7

55

Tokaj „ „

9

37

Nyiregyháza „ „ . . .

10

39

Debreczen „ „

12

19

P.-Ladány „ „

1

57

Szolnok „ „

4

43

Czegléd érkezés 5 „ „ „ este.

Pest „ „

8

40

Bécs „ „

6

—

Bécs és Pestről Kassa felé.

Adott ár

Tar-tott ár

Bécs indulás 8 óra — percz este.

Pest „ „

6

31

Czegléd „ „

9

49

Szolnok „ „

10

57

P.-Ladány „ „

1

33

Debreczen „ „

3

5

Nyiregyháza „ „ . . .

4

33

Tokaj „ „

5

31

Miskolcz „ „

7

24

Kassa érkezés 10 „ „ „

21

—

N.-Váradról Pest és Bécs felé.

Adott ár

Tar-tott ár

N.-Várad ind. 10 óra 27 p. délelőtt.

B.-Ujfalu „ „

11

50

Ladány érke. 12 „ „ „ délután.

Czegléd „ „

5

46

Pest „ „

8

40

Bécs „ „

6

—

Bécs és Pestről N.-Várad felé.

Adott ár

Tar-tott ár

Bécs indulás 8 óra — p. este.

Pest „ „

6

31

Czegléd ind. 9 órakor 49 „ regg.

Ladány „ „

2

5

B.-Ujfalu „ „

3

14

N.-Várad érke. 4 „ „ „

31

—

Postai menetrend.

Adott ár

Tar-tott ár

Pestről. Érkezik mindennap 5 1/2 órakor este

N.-Szebenből „ 4 1/2 órakor reggel.

Temesvárról „ „ „ d. e.

Váradról „ „ „

Battonyáról „ „ „ d. e

Joszáshelyről „ „ „ d. u

Indul: naponként Joszáshelyre 7 órakor reg

Battonyára „ 4 1/2 „ „ dél

N.-Váradra Simándon át „ 6 „ „ dél

Temesvárra „ 12 „ „ dél.

N.-Szebenbe „ 7 „ „ este

GABONAÁRAK

a pesti piacon január 31.

Adott ár

Tar-tott ár

Alsó-austriai mő-rő szerint

Súly font szerint

Leg-ant ár o. é.

Leg-mag

Biza, bánati uj . . .

86—87

6 55

6 80

„ tiszavidéki . . .

86—87

6 55

6 80

„ fehérvári

85—86

6 60

6 70

„ bacsikai

85—86

— —

— —

Kótszeres

80—81

4 80

5 —

Rozs

87—70

4 70

4 80

Árpa, sörfőzésre . .

69—70

3 60

3 70

„ etetésre

68—70

— —

— —

Zab

44—46

1 95

2 —

Kukoricza

78—82

3 90

4 —

Köles

80—82

3 30

3 50

Paszuly

86—88

6 30

6 60

Repce, ősz

— —

6 12

6 25

„ téli

— —

— —

— —

H I R D E T É S E K.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel bátorkodom a nagyérdemű t. cz. közönséget értesíteni, hogy

Rajcsányi István ur

helyben számos évek óta fenálló

fűszer-, anyag-, festék- és magkereskedését

vétel után magamévá tettem, s azt a mai naptól fogva nevemre átruházva, saját czégem alatt tovább folytatandom. — A nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlván magamat, maradtam

tisztelettel
Novák L. István.

Birtokrész eladás.

A sofronyai pusztán, Aradtól egy mértföldnyire mintegy 786, 1100 □ ölü holdból álló birtokrész szabad kézből eladó; a feltételek megtudhatók Náray Imre ügyvédnél Aradon 3 fekete lóutca 13. sz. a.

Hirdetés.

STANESCU IMRE VAZUL,
köz- és váltóügyvéd

irodája létezik Aradon Teleki utca 27. sz. a. tulajdon házában.

HIRDETÉS.

Melynél fogva közhirrre tétetik, miszerint Arad város területe a tökéletesen megszűnt marhavész következtében mai naptól fogva a zár alól feloldatott, és a közlekedés, ugy a forgalom, valamint a heti és országos vásárok tartása szabaddá tétetett. Kelt Aradon 1867. évi februárhó 1-én.

A marhavész bizottmány.